

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירובין
בארץ הקודש
054-84-833-20

גליון מס' 243
אדר תש"פ

שבבנינים, וממילא החדרים לא נמשכים אחרי חדר האוכל, ואינם נעשים לבית גדול משותף לכלל האורחים. ועיין בזה].
לפ"ז יש לומר שה"ה לענין עירוב, למשנ"ב יהיו כל חדרי הבית כבית אחד, ולחזו"א הם בית נפרד, ואם יאכלו בהם ייחשבו כמו שני בתים. [אמנם יתכן שגם לחזו"א כשאוכלים בשני חדרים הכל נעשה אחד, וצ"ע].

עירוב חצרות בישיבה שיש שני חדרי אוכל

אבל יש עוד הלכה בשו"ע (סי' ש"ע ס"ג) שאם חמשה משפחות מתארחות באולם אחד גדול, אף אם עשו מחיצות נידות כפי שמצוי בהפרדה בין גברים לנשים, נחשבים כאחד ואינם צריכים לערב ביניהם, אבל אם עשו מחיצות קבועות ביניהם, נחשבים כשנים וצריכים לערב. ויש לדון מה הדין כשאוכלים בשני חדרי נפרדים לגמרי, אבל הם קבוצה אחת, כגון ישיבה שיש שני חדרי אוכל, אחד לשיעור א' והשני לשיעור ג'. או בית מלון שיש שני חדרי אוכל, בית חולים עם שני חדרי אוכל באותה מחלקה, וכדומה. יש אומרים שאם כל חדר מיועד לכולם נחשבים אחד, ואם כל חדר מיועד לאנשים מסוימים נחשב כשנים. כגון בישיבה שבני שיעור א' יכולים לאכול ביחד עם שיעור ג', אינם צריכים לערב, משא"כ אם מקפידים אחד על השני נחשבים שני בתים ויצטרכו עירוב ביניהם. ויש חולקים.

לפ"ז מהי הסיבה שלא צריך עירוב בין בני המשפחה, בתוך כל דירה. התשובה היא, א. כיון שאוכלים יחד באותו חדר, שבזה אפילו שני בעה"ב נפרדים נחשבים כאחד. ב. גם כאשר אחד מבני המשפחה אוכל בחדר השנייה בנפרד, אינו נפרד, ונחשבים יחד בכל הבית.

אך כל זה בבן בית רגיל, שגם כשהוא חולה הוא מסתובב בבית, ואנשי הבית יושבים איתו ומשתמשים בחדרו, ויכולים לאכול שם. משא"כ במצב של חולי הקורונה, שהאיש מתבודד בחדר לבדו, ואין איש מאנשי הבית עימו, הרי זה בית שמחולק לשני דיורים נפרדים, ולכאורה צריכים לעשות עירוב חצרות כדי להעביר לו אוכל מהבית המשותף אל החדר הפרטי שלו.

ג' סיבות להתיר את דירות בידוד הקורונה

ונראה שיש כמה סיבות להתיר את הדירה, להעביר בין חדרי המשפחה ללא עשיית עירוב מיוחד. א. אפשר שהחלות שקנו לסעודות שבת יחולו מעצמם לעירוב חצרות, כיון שמסורים לאכילת כל בני המשפחה, כעין מש"כ השו"ע (סי' שס"ו ס"א) בבני חבורה שהיו מסובין על השולחן. ולא רק לשיטת המשנ"ב (סי' שע"ד סק"ה, ובה"ל סי' שפ"ב ס"א ד"ה צריך) שאפילו רק שותפים ע"י השקנה להם, אלא גם לחזו"א שרק במסובין על השולחן יחד בבין השמשות נעשה לעירוב, מ"מ בני הבית י"ל שהפת מסורה לכולם ויכולים לאכול ממנו גם בבין השמשות, וא"כ זה חל ממילא לעירוב.
משא"כ בבתי מלון ובישיבות, לא שייך ההיתר הזה, כי המאכלים אינם מסורים לאורחים ולבחורים בכניסת השבת, אלא רק בזמן הסעודה לאחר תפילת ערבית.

ב. באופן שהאב או האם גרים בבית, [כגון שהמבודד הוא בן שלהם, או שאחד ההורים בבידוד וכל שאר בני הבית הם בנים, ולא אחים או חברים], יש עוד היתר מפני שהם מקבלים כל מזונם מאביהם, ואז אפילו אם אוכלים בבתי נפרדים נטפלים לאביהם. אמנם כתב השו"ע (סי' ש"ע ס"ה) שהיתר זה נאמר רק כשהעירוב של כולם מונח אצלם, משא"כ במקרה המדובר כאן, העירוב של

בידוד הקורונה צריך עירוב חצרות?

בעקבות המצב שאנו נמצאים בתקופה זו, שיש אלפי איש שנמצאים בבידוד ביתי, שאסור להם לבוא בקירבה עם בני אדם, ואפילו מול בני משפחתם נמנעים מלהיות יחד, כדי לא להדביק אותם בחשש החולי בנגיף הקורונה, התעוררה שאלה הלכתית בדיני עירוב חצרות, האם צריך לעשות עירוב בין המבודד לבין שאר בני המשפחה, כי הדירה נתחלקה כביכול לשתי דירות.

כדי לבאר תשובה לדבר, צריך להקדים לבאר את השאלה, היכן מצאנו שדירה אחת צריכה עירוב. ובעצם, מה קובע מה נחשב לדירה אחת ומה נחשב כשתיים.

עירוב חצרות בין שני חדרים בדירה

והנה כתב המשנה ברורה (סי' ש"ע ס"ק נ"ב) לגבי בית שמארח משפחות בחדרים בתוך ביתו, וז"ל, ולפי זה בית שיש בתוכו שני חדרים ומושכרים לשני בני אדם, ובבית שלפני החדרים דר בו בעל הבית בעצמו, ועוברים דרך עליו, הם בעצמם חייבים ליתן בעירוב, [ובעה"ב פטור שדירתו נעשית לבית שער של השוכרים]. מבואר במשנ"ב שגם שני חדרים באותו בית, דהיינו בתוך הדירה של בעל הבית, צריכים לעשות עירוב, א"כ גם באדם שנמצא בבידוד בחדר שבתוך הבית, יצטרכו לעשות עימו עירוב חצרות להתיר להעביר בבית משאר החדרים אל החדר שלו.

בשלב זה מסתבר שכל הקוראים מתפללים על השאלה, זה לא יתכן שבתוך הבית עירוב חצרות. יתכן שאתה צודק, אבל מדוע, מהו ההסבר ההלכתי, אולי יש לו הגבלות מסוימות, הרי יש אופנים שצריך לערב. הלכות עירובין אינם ידועים לציבור, ורבים מנסים לפסוק הלכות מניחוש בלבד. במקביל לכך יש אנשים שבטוחים שגם במקום שבמאכלים אין כשרות מהודרת בודאי שהעירוב מהודר. תפקידנו במסגרת זו לבחון האם המושגים שלנו בעירובין הם נכונים, או בנויים על הרגשת הלב לפי מה שלא ראינו בבית. וא"כ דבר ראשון נתבונן מה מחייב בעירוב, מה מגדיר לנו מה נחשב בית, ומהו בית אחד.

הגדרת חדרי השינה שבבית

בשו"ע (סי' ש"ע ס"ה) מבואר שהגדרת בית היא לפי מקום האכילה של סעודות השבת, [מקום פיתא]. לפ"ז ידוע שנחלקו החזו"א והפוסקים בהגדרת חדרי השינה שבבית. החזו"א (סי' ק"ג ס"ק כ"ח) כתב שרק החדר שבו אוכלים את סעודות השבת נחשב בית, ולא שאר חדרי הבית. ודין בית הכסא שבבית ושאר חדרי הבית הם כחצר, [שיהיה מותר להעביר מהם אל החצר המשותפת כדן טלטול מחצר לחצר, ואכמ"ל], ולפ"ז חלק החזו"א על דברי הרמ"א (סי' שנה"ג ס"ג) בענין בית הכסא. אבל מדברי הרמ"א, הבית מאיר והמשנ"ב, וכן בשו"ע (סי' שע"ו ס"ד) וברע"א שם, מבואר שנקטו שכל חדרי הבית נחשבים לבית, מפני שכולם משמשים יחד את מגוון השימושים של הדיור של האדם. וכך הוראת הרבנים למעשה, שכל חדרי הבית נחשבים כבית, כחלק מעיקר הדיורים שהוא האכילה.

[אמנם במקומות שחדרי השינה נפרדים ממקום האכילה, כגון בישיבות שיש בנין נפרד לפנימיה, לא שייך להגדיר את חדרי השינה כחלק מהבית דהיינו מחדר האוכל, ובאופן זה יהיה לחדרי השינה דין חצר. וכן בבתי מלון שאוכלים בחדר אוכל ציבורי, ובינו לבין חדרי השינה יש פרודורים ולובי משמשים את כל האורחים הזרים, מסתבר שהפרודור הוא רק חצר, כמו חדר מדרגות

וברגע שמבחינים שהוא קיים ממשכים הלאה, מתוך נקודת הנחה שאם הוא קיים סימן שגם העמוד קיים, [אך זה אינו מועיל במקום שיש לחיים שאז אין ראיה מהחוט שגם הלחיים קיימים]. והנה באופן זה אינם מבחינים אם מישהו בנה מחסן תחת החוט, כמו כן אינם מבחינים אם הקיפו את העמוד בגדר, וגם לא על ענפים שגדלים ומזיזים את החוט. אבל בבדיקה באמצעות הרחפן, ניתן לראות מלמעלה את כל פרטי ההלכות, אם אכן מתבוננים כראוי ויודעים להשתמש במכשיר הנכון.

יש לציין שהניסוי היה מוצלח מאוד, ראינו בכך הרבה יתרונות, ובפרט שניתן לפתח את הרעיון לבדיקה מהירה ויעילה, שמתוכנתת מראש לפי הדרישות ההלכתיות.

אנו ממשכים לעמוד בקשר עם אנשי המקצוע, שבעז"ה יקדמו את הפיתוח הנכון בצורה מקצועית, מתוך התחשבות בפרטים הנדרשים לבדיקת עירוב.

הזדמנות חד פעמית!

מי שמעוניין לקחת לעצמו את הזכות הבלעדית של מכשיר הרחפן המצלם, עם האביזרים והרשיון הנדרש, שישימש בעז"ה לבדיקת ישובים בכל רחבי ארץ הקודש בעלות של 12,000 ש"ח
ניתן לתרום כעת, ב"מוקד העירוב" - 05484-833-20

משחק עירובין לכל המשפחה

לקראת ימי חג הפסח משקיע "מוקד העירוב" בהגברת המודעות של הציבור לנושא העירובין, גם באמצעות משחקים לבני הנוער, המתאימים גם לכל המשפחה.

בשנה זו מדובר במשחק "הרוב קובע" - משחק מרתק ומאתגר, הכולל תחרות בין שני משתתפים, ליצור גדר כשרה על לוח המשחק, ארבעה פעמים, כנגד כל צד של החצר, והמנצח - המשלים המהיר ביותר, מקבל להניח את כרטיס החלות בבית שבחצר שלו, לסימן שהשלים את העירוב כהלכה.

במהלך המשחק יקבל כל משתתף גם גדרות שבורות, שיצטרך להניח אותם לפי המופיע בכרטיס הפעולות, אבל אם יהיה חכם, יוכל לתמך שיהיה לו "עומד מרובה על הפרוץ", כלומר, רוב חלקי הגדרות יהיו שלימות, ואז הגדר כולה יחד כשרה.

גם לזאת צריך לשים לב, שבפניות יהיו גדרות שלימות, כי אם בפניה הגדר שבורה, הרי זו "פירצה בקרן זוית" והיא פוסלת את כל השורה, והמשתתף מוריד אותה ומתחיל לבנות אותה מחדש.

משחק זה משלב בין ההלכות לכללי משחק, באופן שגם ילד שלא יודע כלל מהו עירוב, יוכל לראות את הכללים ולפעול על פיהם. אלא שיחד עם המשחק יכנסו לו המושגים ההלכתיים, ועשיית עירוב תהיה בעז"ה דבר הידוע לכל יהודי, בכל פרטיו והלכותיו.

מומלץ לכל בית, מתנת חג מושלמת, בזול וגם מהודרת

לקראת פסח בפריסה ארצית!

לקראת חג הפסח ניתן לרכוש את המשחק המרתק

"הרוב קובע!"

במכירה של "משנת יוסף"

במחיר מוזל במיוחד, במכירה זו בלבד

משחק מרתק ומאתגר, להכרת הלכות עירוב

המשלב בתוכו לימוד הלכות הקשורות לעשיית העירוב.

משחק חינוכי, חוויתי, מפתח זיכרון וחשיבה

מיועד לשני משתתפים. מחולק ל-2 רמות

מתאים לכל הגילאים

הכמות מוגבלת

הזריז נשכרו!

קו ישיר לשיעורי העירובין של הרב משה אנגלרד שליט"א 073-295-1621 שיעורים יומיים שלוחה

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM

השכונה מונח בבית אחר. מ"מ כלפי הטלטול בבית הזה בפנ"ע, הרי זה כמו עירוב נפרד בתוך השכונה שהעירוב שלו מונח בבית הזה, כי אין עוד דירות בתוכו מלבד שניהם. ורק כלפי השכונה הם נחשבים כשנים, ובה אין נפק"מ כי בלא"ה מניחים כמות המספקת לכל העיר.

ג. יש עוד היתר של תפיסת יד, כאשר לבעל הדירה יש חפץ כבד קבוע בכל החדרים שאוכלים בהם, כולם טפלים אליו. וגם בהיתר הזה יש מספר הגבלות, ואי אפשר להשתמש בו ברוב המקומות כגון בבתי מלון משום שבעה"ב לא גר שם בשבת. וביחידות דוור של גוים, מפני שצריך שהעירוב יהיה מונח אצלם, [וגם להניח אצלם לא יעזור אם יש שנים בשכונה]. אבל במקרה של הבידוד שהנידון הוא רק על הטלטול בתוך הדירה, כמעט תמיד בעל הבית נמצא ויש היתר זה כדין.

לפ"ז יש להתיר להעביר בין החדרים שבתוך הדירה, גם באופן שיש בן משפחה בבידוד בחדר נפרד. ויש הבדל בין הטעמים הנ"ל האם לא צריכים עירוב, או שנחשב שיש להם עירוב. [ונפק"מ כאשר בבין השמשות לא היו בביתם החלות של שבת, או שהיו בחדר צר].

האם דירה מחולקת נחשבת כשנים לגבי גוי שאוסר

עוד יש לדון האם דירה כזו נחשבת שנים לענין שהגוי יאסור עליהם. כגון כשגרם בקומה אחרונה ואין עוד דירות מלבד זו ודירת הגוי, וגוי אינו אוסר על דירת יחיד, משא"כ אם דירה זו נחשבת שניים שעירבו, הגוי יאסור עליהם לטלטל בחדר מדרגות.

וגם זה נראה להתיר, לפי משנת בטעם ב' גו, ועיין במשנ"ב (סי' שפ"ב סק"ג), וברמ"א (שם סס"א) ובה"ל (ד"ה א"ע"פ) שכשסמוכים על שולחן אביהם, וגם בהיתר תפיסת יד, נחשבים כיחיד.

פרוודור פנימי שמשמש מעבר ליחידת דוור

הדינים הנ"ל אינם דומים למי שיש לו דירה מחולקת לשתי דירות, או יחידת דוור על הגג שנכנסים לה דרך הדלת הראשית של הדירה, שבאופניהם אלו נחשבים כשנים, גם כשמדובר בבן של בעל הדירה. כי בזוג נשוי אין את ההיתר הא', כאשר הם אוכלים סעודת שבת בדירתם לבד ויש להם אוכל לבד. וכן אין את ההיתר של בני המקבלים מונם מאביהם כי בדרך כלל מתפרנס לעצמו, וקונה את מאכליו לבד. וגם ההיתר של תפיסת יד, יש בו כמה תנאים שאינם מתקיימים, כגון שכל הריהוט שייך לזוג. ולכן אפילו בשביל להוציא מהיחידת דוור אל חדר המדרגות הפנימי שבין הדירה ליחידות שעל הגג, צריך לעשות עירוב חצרות. [ואם באותה שבת נסעו כל בעלי היחידות מדירתם, אין צורך בעירוב לחלק הפנימי באותה שבת].

שימוש בטכנולוגיה מתקדמת לבדיקת העירוב

יחד עם כל ההשקעה בבדיקת עירובים בביצות ובקוצים, שוקדים ב"מוקד העירוב" להמציא פתרונות מתקדמים שיעזרו לבדוק את העירוב בצורה טובה יותר, וקלה יותר. לשלב את ההתחדשות הטכנולוגית במערכות הכשרות, להוסיף ע"ז פתרונות לתחזוקת העירובין בישובי הארץ.

לאחר התייעצות ממושכת עם אנשי המקצוע, על מגוון פתרונות ויחידושים, שחלקם עוד בשלבי תכנון, יצאנו עם אחד מהם אל השטח, לראות את רמת הדיוק והאמינות, יחד עם העלויות

והיתרונות. בשבוע זה נעשה ניסוי לשימוש ב"רחפן מצלם", בשמי אחד מהישובים באזור של העיר קרית מלאכי. למקום הגיע איש מקצוע שהפעיל את הרחפן מעל שטח הישוב, ובדק את האפשרות להבחין בחוטים שנקרעו, להבחין בעמודים שהתעקמו, ענפים שנוגעים בחוט, ואף על עמוד המוקף במחיצות.

יש לציין שאחת מהבעיות בבדיקת הערים והישובים בזמננו, שהבודקים אינם יכולים לעבור קרוב לעמודים ולחוטים, ולכן רק מסתכלים מרחוק שרואים את הסרט האדום, או את החוט עצמו,